

Tað ber ikki til at eta pengaseðlar

Hervør Pálsdóttir, forkvinna Vegna Unga Tjóðveldið

Menniskjan ovurtroytir náttúruna við figgjarligum vinningi fyri eyga. Hetta má steðgast.

Um vit skulu betra um umhvørvistrupulleikarnar, sum eru í heiminum í dag, so er ikki nokk bara at snakka um teir. Vit hava tørv á eini kollveltandi lívsstilsbroyting. Vit skulu sjálvsagt byrja við at

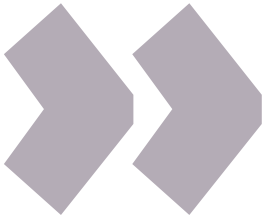
seta tiltøk í verk, so sum at minka um nýtslu av einnýtisplasti og plastposum, men tað skal nógv meira enn so til fyri at venda gongdini. Vit mugu gera upp við teir óvanar, ið serliga vesturheimurin hevur: ovurstórt matspill, ovurnýtsla, dálkandi orkunýtsla og misnýtsla av nátturuni.

Átakið “Rudda Føroyar” vísti greitt, at serliga einnýtisplast liggur og flýtur í náttúruni; í havinum og í fjøllunum. Allir almennir stovnar eiga at gevast at nýta einnýtisborðbúnað og bestikk, harumframt eigur tað ikki at vera loyvt at tveita í náttúruna og skal hetta revsast við bót í teimum førum, har tveitt verður. Eitt hugskot kundi eisini verið at fingið fleiri ruskspannir upp í býum og bygðum í Føroyum, so at rusk verður burturbeint á rættan hátt.

Vit mugu gevast við at

hugsa vinning sum bert figgjarligan vinning. Figgjarligur vinningur er løtuvinningur, um vit halda á fram við hesi ovurtroytan. Umhvørvisvinningur – at komandi ættarlið kunnu kenna seg trygg í heiminum – er sanniliga stórusvinningur, og hevur so stóran týðning. Figgjarligur vinningur er týðningarleysur, um vit ikki hava ein tryggn heim at liva í. Hvat eru pengar í eini verð, har náttúran og umhvørvið stendur til tað síðsta? Tað ber ikki til at eta pengaseðlar.

Í dag verður okkara bruttutjóðarúrtøka bert rokna út frá endaligu framleiðsluna av tilfari og hvør peningur er í umferð í Føroyum. Vit eiga at víðka hetta hugtakið til eisini at innibera lívfrøðiliga margfeldið og figgjarliga ójavnan í samfelagnum. Veksur búskapurin, meðan lívfrøðiliga marg-

Í dag verður okkara bruttutjóðarúrtøka bert rokna út frá endaligu framleiðsluna av tilfari og hvør peningur er í umferð í Føroyum.

feldið lækkar, so er hetta avgjørt neiligt. Sama er galdandi um búskapurin veksur, samstundis sum ójavnin veksur. Hetta kann geva okkum betur fatan av, hvat búskaparligur vøkstur merkir, tí í sjálvum sær er búskaparligur vøkstur ikki góður.

Føroya landsstýrið eigur eisini beinanvegin at gera sær greið mál fyri okkara orkunýtslu. Ætlanin hjá SEV um at øll orka skal vera grøn í 2030 er trupul at fremja, og her eigur landið at vera ein virkin viðleikari og vera við til at gjalda kostnaðin av at seta ferð á útbyggingina av varandi orkukeldum til okkum og komandi ættarliðum at frama.

KLINGURSTJØRN Á ARGJUM – IKKI KLINGRUTJØRN Í HAVN

Eyðun á Borg Argir

Øll argjafólk hava nevnt tjørnina KLINGURSTJØRN. Her hugsí eg um rundu, djúpu tjørnina oman fyri Argir, eitt sindur niðan frá Skúlanum á Argjahamri.

Sjálvur telji eg 5 ættarlið aftur til mín uppruna á Argjaboða. Okkara ætt, saman við øllum hinum argja-

fólkunum, hevur altíð sagt “Klingurstjørn”.

Sum sera staðkendur undrist eg á, at onkur myndugleiki hálvavegna hevur fingið Tórshavnar kommunu at broyta tjarnarnavnið til “Klingrutjørn”. Ikki tí, tað er eisini vakurt, men upprunaliga navnið her á Argjumer KLINGURSTJØRN. Viggo hevur eisini Klingurstjørn í onkrari yrking hjá sær.

TAÐ MÁLSLIGA: Í orðabókini hava vit orðið “klingur”, at mala í klingur. Har er eisini orðið “klingurleittur” (rundleittur).

Á ARGJUM: Útvarpið tosaði ein dagin um Klingurstjørn í Hoyvíkar haga!? Ein annar miðil segði, at Klingurstjørn (byggikið) er í Havn!? Tórshavnar kommuna lýsir eisini við Klingrutjørn í Tórshavn!?

Góðu tit øll! Minnist nú til, at breiða áin, Sandá, er mark millum Tórshavn og Argir!

Við staðarnavnskvøðu

Grønir bilar og svartari flota

Elsebeth Mercedis Gunnleygsdóttir lógtingskvinna

Síðstu dagarnar hevur verið nógv fokuserað uppá grøna orku. Politikarar eru spurdir, um teir fara at keypa nýggjan bil við grønarí orku. Eg kann her upplýsa, at bilar standa fyri 10 % av útlátnum.

Haldi at skipaeigarar hóskaandi skuldu blivið spurdir, um teir hava ætlanir um at skifta skipini út. Tað er ikki óhugsandi, at fiskakeyparar kanska einaferð í framtíðini

fara at seta krøv um grønt stempul á fiskavørnum, sum teir keypa. Vóni ikki tað verður meðan hendan samgongan situr. Tað var her fokusið skuldi verið, um vit skulu tosa um grøna orku, tí fiskiskip standa fyri 42 % av útlátnum.

Viljanum feilar onki.

Vit kenna tó svarið frá skipaeigarum frammanundan. Teir vilja gjarna endurnýggja flotan, men undir verandi umstøðum hava teir ongan móguleika at byggja nýggj skip og tora heldur ikki. Hava ikki figgjarliga orku til tað. Peningur, sum skuldi blivið brúktur til nýggj skip fer ístaðin í landskassan sum tilfeingisgjald og uppboðssølgjald. Partur av hesum peningi verður m.a. eisini nýttur til avgjaldslætta til grønar bilar. Ístaðinfyri nýggj framkom-in skip í flotan og eina sterka kappingarføra vinnu, so fáa vit ein alsamt vaksandi almennan sektor.

Skiparoykurin gerst alsamt svartari

Fíggingarstovnar tora heldur ikki at veita lán til skip, tí alt

er ótrygt. Samgongan hevur koyrt grús í maskinariíð, og roykurin gerst alsamt svartari og svartari. Stóruspartur av flotanum er gamal og niðurslitin og treingir til ábøtur og endurnýggjan. Øll londini rundan um okkum byggja nýggj supermodernaði skip, og vit her í Føroyum keypa gomlu kasseraðu skipini hjá teimum. Við hesi gongdini verða Føroyar staðið har tey kasseraðu skipini enda.

Samgongan deilir út menningarkvotur, men tá tað kemur til at hava nýggjastu og bestu fiskiskipini á høvunum eru Føroyar nú blivnar eftirbátur. Tað kunnu vit m.a. takka fiskivinnunýskipanini hjá Høgna, Aksel og Poul fyri.

Bara byrjanin.

Hetta er bara byrjanin og gongdin má steðgast beinanvegin. Tað gerst einans við at vit fáa eitt borgarligt landsstýrið, sum er besta tryggin fyri einum burðardyggum vælfærðarsamfelagi.